

Cepljenje proti gripi v sezoni 2020/21

Gripa predstavlja veliko grožnjo za javno zdravje in ima velik vpliv na obolevnost in umrljivost. Bolezen pri mladih bolnikih brez kroničnih bolezni večinoma poteka kot nekajdnevno vročinsko stanje z respiratorno simptomatiko in bolečinami v mišicah in sklepih. Pri bolnikih s kroničnimi boleznimi, starejših bolnikih, dojenčkih, nosečnicah in izjemno debelih pa bolezen lahko poteka s težjo klinično sliko s pogostimi zapleti in višjo smrtnostjo.

Najučinkoviteje se pred gripo zavarujemo z vsakoletnim cepljenjem, zato je cepljenje priporočljivo za vse, ki želijo sebe in svoje bližnje zaščititi pred boleznijo, čeprav je pri nekaterih skupinah (starejši, kronični bolniki, imunsko oslabljeni...) uspešnost cepljenja lahko nižja. Cepljenje proti gripi je še zlasti priporočljivo za kronične bolnike, starejše osebe, majhne otroke (od 6 mesecev do 2 let starosti), nosečnice ter za osebe z izjemno povečano telesno težo (ITM ≥ 40 za odrasle; za otroke ITM ≥ 95 percentil glede na starost in spol). Cepljenje je priporočljivo tudi za osebe, ki so pri svojem delu izpostavljene nevarnosti okužbe ali pri delu lahko prenesejo okužbo na druge osebe, še posebno to velja za zdravstvene delavce in sodelavce ter druge nujne službe.

V sezoni 2020/21 bo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) na voljo naslednje cepivo proti gripi:

- **VAXIGRIP TETRA** (intramuskularno cepivo) – za cepljenje odraslih in otrok, starih 6 mesecev ali več

Sestava cepiva proti gripi za sezono 2020/21 vključuje 4 antigene virusov gripe, ki bodo po predvidevanjih SZO krožili v prihajajoči sezoni (antigeni podobni sevom: A/ Guangdong-Maonan/SWL1536/2019 (H1N1) (pandemski sev), A/ Hong Kong/2671/2019 (H3N2), B/ Washington/02/2019 (Victoria) in B/Phuket/3073/2013 (Yamagata)).

Navodila za uporabo cepiv in povzetki glavnih značilnosti zdravil (SmPC) so objavljeni na spletni strani <http://www.nijz.si/sl/cepiva-proti-posameznim-boleznim-gripa>

V skladu z Navodili za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili (https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_za_izvajanje_ip_2020_konca.pdf) in Programom cepljenja (https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/program_cepljenja_2020.pdf), ki določa tudi financiranje cepljenja proti gripi, je cepljenje proti sezonski gripi še posebej priporočljivo za vse osebe, ki imajo kronične bolezni obtočil, dihal, sečil, jeter, metabolne bolezni (sladkorna bolezen...), nekatere živčno-mišične in vezivne bolezni, maligna obolenja, nekatere bolezni krvi in krvotvornih organov, bolezni, ki slabijo imunski odziv, za otroke, ki so

daljši čas zdravljeni s salicilati, za osebe stare 65 let in več, za otroke od 6 mesecev do 23 mesecev starosti, za nosečnice ter za osebe z izjemno povečano telesno težo (ITM \geq 40, pri otrocih ITM \geq 95 percentil glede na starost in spol). Indikacijo za cepljenje v teh primerih postavi zdravnik ustrezne specialnosti oziroma se starost izkaže z dokumentom.

Stroške cepljenja proti gripi za navedene skupine v celoti krije obvezno zdravstveno zavarovanje, cepljenje teh oseb (z zdravstvenimi indikacijami za cepljenje) pa izvajajo izbrani osebni zdravniki, drugi zdravniki, cepljenje odraslih pa tudi območne enote NIJZ.

Cepljenje je priporočljivo tudi za vse druge osebe. Za te osebe (samoplačnike) je cena cepljenja proti gripi **14 EUR** (vsak odmerek).

Priporočena shema cepljenja proti gripi s cepivom Vaxigrip tetra:

Starost	Odmerek	Št. odmerkov	Način aplikacije
6 mesecev – 8 let	0,50 ml	2*	i.m.
\geq 9 let	0,50 ml	1	i.m.

*otroci mlajši od 9 let praviloma prejmejo dva odmerka cepiva s presledkom najmanj 4 tedne; en odmerek zadostuje pri otrocih, ki so bili že cepljeni vsaj z enim odmerkom cepiva proti gripi

Cepljenje proti pnevmokoknim okužbam

Hkrati s cepljenjem proti gripi je pri starejših osebah in kroničnih bolnikih priporočljivo opraviti tudi cepljenje proti pnevmokoknim okužbam. Namen tega cepljenja je zaščititi starejše osebe in bolnike s kroničnimi obolenji in stanji, pri katerih obstaja večje tveganje za invazivni potek pnevmokokne okužbe (okužba krvi, sepsa, meningitis, pljučnica).

Več informacij na spletnih straneh NIJZ:

<http://www.nijz.si/sl/pnevmokokne-okuzbe-in-cepljenje-vprasanja-in-odgovori>

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/cepljenje_pnevmoko_za_odrasle_in_otroke_nad_5 лет_posodobljen_2019.pdf